

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра Економіка та митна справа
(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан 28 ФБТЕ Олена ВАСИЛЬЄВА

« 27 » 08 2026 року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

OK8 Міжнародні моделі та стратегії економічного розвитку
(шифр за відповідною освітньою програмою та назва навчальної дисципліни)

освітня програма (спеціалізація) «Міжнародна економічна та митна діяльність»
(назва освітньої програми (спеціалізації))

спеціальність C1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)
(код і найменування спеціальності)

галузь знань C Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
(код і найменування галузі)

ступінь вищої освіти Магістр
(назва ступеня вищої освіти)

2026 рік

програма з дисципліни Міжнародні моделі та стратегії економічного розвитку
(назва навчальної дисципліни)

спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)
(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) «Міжнародна економічна та митна діяльність»
(назва освітньої програми (спеціалізації))

Розробник (и): Антонюк К.І., професор кафедри Економіка та митна справа, д.е.н., проф.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Програма погоджена:

Завідувач кафедри

на якій виконується освітній компонент

Андрій СОКОЛОВ

25. 08. 2026

Гарант освітньої програми:

Андрій КАРПЕНКО

(імя прізвище)

25. 08 2026

Схвалено науково-методичною комісією факультету Бізнес-технологій та економіки
(найменування факультету)

Протокол від «27» 08 2026 року № 1

Голова науково-методичної комісії

Олена ВАСИЛЬСВА

(імя прізвище)

27. 08 2026

1. Опис навчальної дисципліни

Загальна характеристика

Обов'язковий освітній компонент	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	C Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	C1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів	3	
Модулів	2	-
Змістових модулів	2	2
Семестр	2	2
Загальна кількість годин	90	
з них аудиторних:	32	8
лекції	16	4
практичні	16	4
лабораторні	-	-
семінарські	-	-
з них самостійної роботи:	58	82
Занять на тиждень	1	4
Індивідуальні завдання		
Форма контролю	екзамен	
Курсова робота (проект) (загальний обсяг)	-	

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок щодо аналізу міжнародних моделей та стратегій економічного розвитку, оцінювання геоекономічних пріоритетів країн і обґрунтування стратегічних напрямів розвитку національних економік в умовах глобалізації та трансформації світогосподарських відносин.

3. Завдання вивчення дисципліни

Завданням дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти знань про сучасні теорії, моделі та стратегії економічного розвитку, розвиток навичок аналізу національних і міжнародних економічних політик, оцінювання впливу глобалізаційних, інтеграційних та геоекономічних процесів на розвиток країн, а також здатності обґрунтовувати стратегічні пріоритети економічного розвитку в умовах трансформації світового господарства.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Для успішного навчання та опанування компетентностей з даної дисципліни студенти повинні опанувати знання з дисципліни «Стратегічні рішення в глобальному середовищі», «Глобальні виклики та сталий розвиток».

5. Характеристика навчальної дисципліни

Загальні компетентності:

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності:

- здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі;
- здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку;
- здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології для виявлення закономірностей та тенденцій розвитку світового господарства;
- здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів.

Очікувані програмні результати навчання:

- здійснювати ефективну професійну та міжособистісну комунікацію у сфері міжнародної економічної та митної діяльності, зокрема іноземною мовою;
- оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів;
- досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин;

оцінювати глобальні економічні виклики, дисбаланси та ризики, розробляти обґрунтовані пропозиції щодо їх подолання;

аналізувати закономірності та тенденції розвитку світового господарства з урахуванням технологічних і цифрових трансформацій;

визначати геоекономічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів і безпекової компоненти у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів.

6. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Міжнародні стратегії економічного розвитку.

Передумови формування міжнародних стратегій економічного розвитку. Сутність поняття «стратегія». Зміст та середовище формування стратегічної політики. Предмет і завдання дисципліни «Міжнародні стратегії економічного розвитку». Цивілізаційні етапи міжнародного розвитку. Еволюція світового ринкового господарства і стратегій розвитку.

Тема 2. Моделі економічного розвитку країн.

Сутність поняття «модель економічного розвитку країни». Загальна характеристика основних моделей макроекономічного розвитку. Ринкова (неоліберальна, соціально-орієнтована, східноазіатська), соціалістична та інші моделі. Моделі економічного розвитку країн світу на основі теоретичних закономірностей функціонування економічних об'єктів у ринковій системі (інноваційного, наздоганяючого розвитку). Детермінанти економічного успіху країн-лідерів.

Тема 3. Середовище формування стратегій розвитку.

Чинники, які формують економічну єдність світу. Склад глобальної економіки. Глобалізація економічного розвитку. Внутрішнє і зовнішнє (глобальне) середовище формування стратегій економічного розвитку. Чинники впливу на економічний розвиток: факторні умови, цивілізаційний вимір, інтернаціоналізація, транснаціоналізація, глобалізація, науково-технічний розвиток. Основні тенденції розвитку міжнародної науково-технічної сфери, системи міжнародної торгівлі, міжнародної валютно-фінансової системи.

Тема 4. Економічна рівновага й структурна збалансованість економіки.

Динамічна рівновага й циклічний розвиток економіки: теорія, основні поняття й принципи. Основні принципи і методи державного регулювання економічної трансформації. Національне багатство – основа економічного розвитку. Механізми і стратегії впливу на циклічність розвитку економіки.

Тема 5. Варіативність сучасних макроекономічних політик.

Державна промислова політика. Типи і інструментарій державної промислової політики в період ринкової трансформації. Досвід, проблеми і результати промислової політики ЄС. ТНК і сучасна антитрестова політика. Міжнародна інформаційна безпека і національні стратегії розвитку.

Тема 6. Особливості національних стратегій розвитку.

Проблеми економічного розвитку в світлі цивілізаційних викликів. Антиглобалізаційні тенденції ЄС. Вплив глобалізації на процеси міграції в країнах світу. Стратегії трансформації перехідних економічних систем і господарських структур. Трансформація економічної ролі держави в країнах з перехідною економікою. Ринкові реформи України в контексті світового досвіду. Трансформації перехідних економічних систем і господарських структур, основні макрорегулятори, принципи та закономірності. Міжнародна економічна інтеграція як найвищий рівень розвитку світогосподарських зв'язків. Міжнародні мегарегіональні угруповання, принципи їх формування, стратегії і проблеми розвитку. Постсоціалістичні країни в світовому інтеграційному полі. Інтеграційний вибір України.

Тема 7. Міжнародна координація економічної політики.

Еволюція інститутів регулювання міжнародних економічних відносин. Організація Бреттон-Вудської системи. Міжнародний валютний фонд: роль в економіці країн, що розвиваються, і в перехідних економіках. ГАТТ/СОР в регулюванні руху товарів, послуг і продуктів інтелектуальної власності. Проблеми реформування міжнародних економічних організацій.

Тема 8. Глобальні аспекти стратегування економічного розвитку країн.

Глобалізація як закономірність розвитку світової економіки. Основні етапи економічної глобалізації. Суперечність впливу глобалізації на національні економіки і на весь хід розвитку світового господарства. Глобалізація як багаторівнева система. Показники, які характеризують масштаби глобалізації на різних рівнях. Форми розвитку економічної глобалізації. Постіндустріальне суспільство: основні риси і особливості. Проблеми оптимальної стратегії розвитку в умовах глобалізації.

7. Орієнтовний розподіл навчального часу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
МОДУЛЬ 1												
Тема 1. Міжнародні стратегії економічного розвитку.	11	2	2			7	11	0,5	0,5			10
Тема 2. Моделі економічного розвитку країн.	11	2	2			7	11	0,5	0,5			10
Тема 3. Середовище формування стратегій розвитку.	11	2	2			7	11	0,5	0,5			10
Тема 4. Економічна рівновага й структурна збалансованість економіки.	11	2	2			7	11	0,5	0,5			10
Разом за модулем 1	44	8	8			28	44	2	2			40
МОДУЛЬ 2												
Тема 5. Варіативність сучасних макроекономічних політик.	12	2	2			8	11	0,5	0,5			10
Тема 6. Особливості національних стратегій розвитку.	12	2	2			8	13	0,5	0,5			12
Тема 7. Міжнародна координація економічної політики.	11	2	2			7	11	0,5	0,5			10
Тема 8. Глобальні аспекти стратегування економічного розвитку країн.	11	2	2			7	11	0,5	0,5			10
Разом за модулем 2	46	8	8			30	46	2	2			42
Усього годин	90	16	16			58	90	4	4			82

8. Види навчальних занять та їх орієнтовний зміст

№ з/п	Тема	Вид занять	Орієнтовний зміст
1	Вступ до дисципліни	практичні	Есе, опитування, доповідь, обговорення
2	Моделі економічного розвитку країн.	практичні	Опитування, обговорення, доповідь
3	Середовище формування стратегій розвитку.	практичні	Опитування, обговорення, доповідь
4	Економічна рівновага й структурна збалансованість економіки.	практичні	Опитування, обговорення, доповідь, тести
5	Варіативність сучасних макроекономічних політик.	практичні	Опитування, обговорення, доповідь
6	Особливості національних стратегій розвитку.	практичні	Опитування, обговорення, доповідь
7	Міжнародна координація економічної політики.	практичні	Опитування, обговорення, доповідь, тести
8	Глобальні аспекти стратегування економічного розвитку країн.	практичні	Опитування, обговорення, доповідь, презентація

Самостійна робота.

Окремі питання кожної теми курсу відведені для самостійного опанування, загальною кількістю 58 години для студентів денної форми навчання та 82 годин для студентів заочної форми навчання. Метою самостійної роботи є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

9. Форми та методи контролю

Форми контролю: вхідний, поточний, проміжний (рубіжний) та підсумковий (семестровий).

Методи контролю: усне опитування, перевірка письмових робіт, тестування, презентація матеріалу, доповідь, самоконтроль.

Методи контролю за його формами:

поточний контроль: усне опитування, захист практичних робіт та індивідуального завдання;

рубіжний контроль: тестування за темами модуля 1, модуля 2;

підсумковий контроль – іспит – форма підсумкового контролю, яка полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни на підставі результатів виконання запланованих видів робіт.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Система оцінювання курсу.

Оцінка знань студентів здійснюється за кредитно-модульною системою. Для забезпечення вимірюваності критеріїв оцінювання поточного та проміжного контролю застосовується бальна шкала. Навчальний семестр складається з двох модулів. Кожен змістовний модуль оцінюється за 50-бальною шкалою. Підсумковий контроль визначається як сума двох контролів за змістовний модуль.

Результати навчання здобувача (підсумковий результат) оцінюються за стобальною шкалою:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Визначення
90 – 100	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, повністю виконав усі завдання з кожної теми.
85-89	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання програми дисципліни, отримав не менше 85% максимальної кількості балів за обов'язкові види робіт з кожної теми.
75-84	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання програми дисципліни, отримав не менше 75% максимальної кількості балів за обов'язкові види робіт з кожної теми.
70-74	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання програми дисципліни, отримав не менше 70% максимальної кількості балів за обов'язкові види робіт з кожної теми.
60-69	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання програми дисципліни, отримав не менше 60% максимальної кількості балів за обов'язкові види робіт з кожної теми.
35-59	Не засвоїв більшості тем навчальної програми, отримав не менше 35% максимальної кількості балів за обов'язкові види робіт з кожної теми.
1-34	Не засвоїв більшості тем навчальної програми, отримав менше 35% максимальної кількості балів за обов'язкові види робіт з кожної теми.

Отримання позитивної оцінки передбачає отримання позитивних оцінок за всіма визначеними силабусом (програмою освітнього компонента) обов'язковими видами поточного та проміжного контролю. Позитивною оцінкою з кожного обов'язкового виду поточного та проміжного контролю є результат не менший 60 % від максимальної кількості балів за відповідний вид контролю.

Поточний контроль									
Модуль 1					Модуль 2				
Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2				
T1	T2	T3	T4	MK1	T5	T6	T7	T8	MK2

10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Робота на практичних заняттях та/або письмове виконання поточних завдань з кожної теми оцінюється за 10-бальною шкалою:

Бали	Критерії оцінювання
9-10	Відмінне розуміння матеріалу, глибокі аргументовані відповіді. Повністю самостійне, логічне, структуроване та глибоко обґрунтоване виконання. Відсутність помилок, дотримання академічної доброчесності.
7-8	Добре розуміння матеріалу, правильні аргументовані відповіді. Самостійне виконання, логічна структура, хороше обґрунтування, незначні неточності, дотримання академічної доброчесності.
5-6	Базове розуміння матеріалу, правильні, але поверхневі відповіді. Виконання з елементами самостійності, загалом логічна відповідь, окремі помилки, дотримання академічної доброчесності.
3-4	Фрагментарне розуміння, слабкі та недостатньо аргументовані відповіді. Низька самостійність, слабка структура та обґрунтування, багато помилок, дотримання академічної доброчесності..
1-2	Поверхневе або відсутнє розуміння, неправильні відповіді. Відсутність самостійності (списування), нелогічна відповідь, грубі помилки, значні порушення академічної доброчесності.

Система оцінювання студентів заочного відділення.

Під час підсумкового контролю враховуються наступні види робіт та відповідні критерії:

- підготовка та захист контрольної роботи – 60 балів;
- складання підсумкового тестування – 40 балів.

Критерії оцінювання контрольної роботи (заочна форма)

Бали	Критерії оцінювання контрольної роботи
50-60	Контрольна робота виконана самостійно на високому рівні. Відповіді повні, логічні, структуровані, містять обґрунтовані висновки та демонструють глибоке розуміння тематики дисципліни. Фактичні та методичні помилки відсутні або поодинокі й несуттєві. Дотримано вимог академічної доброчесності та оформлення роботи.
35-49	Контрольна робота виконана самостійно, відповіді загалом логічні та послідовні. Продемонстровано належний рівень знань і розуміння основних положень дисципліни. Окремі аспекти розкрито недостатньо повно. Наявні незначні фактичні або методичні помилки, що не впливають суттєво на загальний зміст роботи. Вимоги до оформлення та академічної доброчесності дотримано.
20-34	Робота містить базове розкриття теми, однак окремі положення викладено поверхово або недостатньо аргументовано. Простежуються порушення логіки

	викладу чи недостатня структурованість матеріалу. Аналіз проведено частково або формально. Наявні окремі фактичні, методичні чи стилістичні помилки. Допущено незначні недоліки в оформленні, однак ознаки академічної недоброчесності відсутні.
1-19	Робота виконана на низькому рівні: відповіді фрагментарні, нелогічні або не відповідають змісту завдання. Відсутній самостійний аналіз та обґрунтування висновків. Допущено значну кількість фактичних і методичних помилок. Не дотримано вимог до оформлення роботи або виявлено ознаки академічної недоброчесності.

Оцінювання результатів навчання (поточний контроль) здійснюється на основі виконання індивідуального стратегічного проєкту, який передбачає послідовне застосування інструментів аналізу глобального середовища, оцінювання стратегічних альтернатив та обґрунтування рішень щодо міжнародної діяльності суб'єкта господарювання за темами практичних занять (до 80 балів). Проміжний контроль здійснюється у формі тестування за кожним змістовим модулем (по 10 балів).

Для здобувачів денної та заочної форм навчання допускається перезарахування результатів навчання, здобутих у межах неформальної та інформальної освіти. Зокрема, передбачено визнання результатів навчання на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra тощо або запропонованих здобувачем (представлених сертифікатом, дипломом, іншим) в якості самостійної роботи за темами курсу залежно від кількості кредитів ECTS.

11. Політика курсу

Політика курсу базується на Положенні про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти НУ «Запорізька політехніка». http://www.zntu.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_zabezpechennia_yakosti.pdf.

Політика щодо академічної доброчесності. Під час вивчення курсу політика дотримання академічної доброчесності визначається законом України «Про академічну доброчесність» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>).

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю; надавати для оцінювання лише результати власної роботи
- дотримуватися норм законодавства про авторське право;
- приймати активну участь у навчальному процесі;
- не запізнюватися на заняття, не пропускати заняття без поважних причин;
- самостійно і своєчасно вивчати матеріал пропущеного заняття;

- давати достовірну інформацію про результати власної навчальної діяльності;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити власні результати чи погіршити/покращити результати інших студентів;
- бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів.

Політика дотримання прав та обов'язків здобувачів вищої освіти.

Кожен здобувач освіти повинен дотримуватись Статуту (<https://docs.zp.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/Statut-ZPNU.pdf>) і Правил внутрішнього розпорядку університету, а також Положення про організацію освітнього процесу в НУ «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/wp-content/uploads/docs/2026/08/nakaz_n294_vid_09_06_26.pdf).

Політика щодо відвідування занять: Студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрових завдань. Відвідування лекцій, семінарських занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Самостійну роботу студент може виконати у системі дистанційного навчання (<https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=4156>) з подальшим захистом. В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині, стажування, мобільність тощо) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому раз на 2 тижні здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту або через систему дистанційного навчання Moodle про стан виконання завдань та раз на місяць – за графіком консультацій - виходити на онлайн-консультацію.

Політика щодо виконання завдань пізніше встановленого терміну: Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини відповідно до інформації, яку надано деканатом), студент має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика щодо оскарження результатів контрольних заходів. Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто. Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються.

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і студентом в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3.

12.Методичне забезпечення

Лекційний та методичний матеріал з дисципліни «Міжнародні моделі та стратегії економічного розвитку» - <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=3745>.

13.Перелік навчальної, наукової та довідкової літератури

1. Панченко В., Резнікова Н. Міжнародні стратегії економічного розвитку: навчальний посібник. Київ: ФОП Білецький Р.Г., 2025. 471 с.
2. Охріменко О. О. Міжнародні стратегії економічного розвитку [Електронний ресурс]: конспект лекцій для студ. спеціальності 051 «Економіка». КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 149 с.
3. Міжнародні стратегії економічного розвитку: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / [Ю. Г. Козак, В. В. Ковалевський, Н. С. Логвінова та ін.]; За редакцією Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, І. В. Ліганенко: [2-ге вид.]. К.: Центр учбової літератури, 2009. 356 с.
4. Аджемоглу Д., Робінсон Дж. Чому нації занепадають / пер. з англ. Олександра Дем'янчука. 2-ге вид., випр. К.: Наш формат, 2017. 440 с.

14.Рекомендовані інформаційні джерела

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
3. Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
4. Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>
5. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
6. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
7. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>
8. Міністерство закордонних справ України URL: <https://mfa.gov.ua/>
9. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
11. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: <http://www.europa.eu.int>
12. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.world-bank.org>
13. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org>
14. Офіційний сайт ООН. URL: <http://www.un.org>
15. Офіційний сайт Організації з безпеки і співробітництва в Європі. URL: <https://www.osce.org/>
16. World Economic Forum. URL: <http://www.weforum.org>
17. Статистична служба Європейської комісії (Євростат). URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>

18. Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC). URL: <http://www.apec.org/>
19. Association of Southeast Asian Nations (ASEAN). URL: <http://www.asean.org/>
20. Bank for International Settlements (BIS). URL: <http://www.bis.org/>
21. Centre for Economic Strategy <https://ces.org.ua/en/>
22. Division on Globalization and Development Strategies <https://unctad.org/about/organization/division-globalization-and-development-strategies>
23. Economic Co-operation and Development (OECD). URL: <http://www.oecd.org/>
24. European Central Bank (ECB). URL: <https://www.ecb.europa.eu/home/html/index.en.html>
25. Financial Stability Board. URL: <http://www.financialstabilityboard.org>
26. Food and Agriculture Organization (FAO). URL: <http://www.fao.org/home/en/>
27. International Atomic Energy Agency (IAEA). URL: <http://www.iaea.org/>
28. International Finance Corporation (IFC). URL: http://www.ifc.org/wps/wcm/connect/corp_ext_content/ifc_external_corporate_site/home
29. International Fund for Agricultural Development (IFAD). URL: <http://www.ifad.org/>
30. International Labour Organization (ILO). URL: <http://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm>